

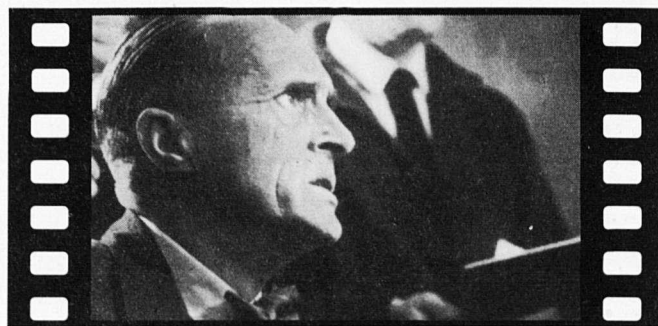
com en el de Branagh, convertits en obra d'art. K. Branagh ja va demostrar a *Enric Vè* que, amb el temps, serà capaç de fer d'Orson Welles; l'elecció, ara, d'una obra de poc pes intel·lectual, em pareix un acte de modèstia admirable. Sabia prou bé quina classe d'obra tenia entre mans. No li ha exigít més del que donava de si.

La pel·lícula, que té unaparença d'estructura circular, amb un començament i un final encantadors, payoutats per una cançó festiva (que a l'obra apareix a l'escena III de l'acte II), que ve a resumir l'esperit de l'obra, segueix punt per punt l'original shakesperiana. La localització, Messina, a Sicília, magníficament captada en technicolor i el desenrotllament de l'acció, que té com a eixos dues històries amoroses, la de Hero i Claudio i la de Beatrice i Benedicte. Amb algunes alteracions d'allò més divertit (malgrat l'interregne de la dama de ferro, els anglesos, per sort, es veu que no han perdut el seu peculiar sentit de l'humor, ¡i que els duri molts d'anys!; el personatge Don Pedro, príncep d'Aragó, és negre (Denzel Washington) i fa de bo, mentre que el dolent, el qui tira per terra la trama idíl·lica de la història, Don Juan (un desdibuixat Keanu Reeves), el seu germà bastard, és blanc. És una obra primaveral, tendra, ingènua, un cant apassionat a l'amor (la música de Patrick Doyle actua de contrapunt meravellós a la joia vital de la pel·lícula) i a les petites coses de la vida. El mal és derrotat, no existeix. La «mort» de Hero, per exemple, és una paròdia, que vol simbolitzar la derrota de la mort. Massa bell tot plegat perquè sigui veritat.

Enmig de tot destaquen K. B. i senyora, en els papers, els més complexos, de Benedictine i Beatrice. Els dos amants que s'estimen, però que es neguen a reconèixer-ho. Emma Thompson està preciosa. En cap moment sobreactuen, i això que els hagués estat molt fàcil. Si és té compte que en la lluita amorosa que mantenen hi tenen un paper primordial els malentesos lingüístics, els jocs de paraules, les brometes picardioses, ha de ser sense cap dubte una joia poder escoltar l'original.

A la nostra benvolguda ciutat, per cert, ens haurem de conformar, com sempre, veient-la amb només una de les llengües oficials. Nord enllà, no passa així. Els consellers nostrats no deuen haver descobert encara la tècnica adequada per solucionar-ho.

VESCOMTE DE ROBINES

RENÉ CLAIR

CLAIR, LABICHE I EL CINEMA

René Clair, nascut René-Lucien Chomette, fill d'un venedor de sabó de Les Halles, mai va pensar que arribaria a ser un del més importants cineastes del cinema francès. Escriptor, poeta, periodista, entrà en el món de les imatges com a actor. La seva creativitat el va dur ràpidament a la direcció i a la fama. El seu film surrealista, *Entr'acte* (1924) va rompre motlles i va obrir portes a les possibilitats del setè art, però va ser amb *Un chapeau de paille d'Italie* on es va descobrir com un complet home del cinema. Tots els experiments avantguardistes li proporcionaren un domini absolut de la tècnica, que va explicar amb consistència al film en qüestió.

Un chapeau de paille d'Italie és una adaptació del vodevil d'Eugène Labiche i Marc Michel. Un rebuig clar a l'avantguardista frase de Francis Picabia referida a l'esmentat film *Entr'acte*, per què *contar el que tot el món veu o pot veure cada dia*. De fet, *Un chapeau...* marca definitivament la línia cinematogràfica de René Clair on va donar una lliçó de com adaptar una obra teatral. El moviment d'aquesta obra mestre del cinema mut és fonamental, com ho són els vestits i la seva habilitat per convertir el discurs en una clara sátira a la classe burgesa. Per donar-li major eficàcia, Clair situà l'obra a l'any 1895, quan l'acció a l'original té lloc el 1815 i proposa un final poc feliç per a la parella protagonista. Un cop més, el realitzador de *Le silence d'or*, com tants d'altres pioners, demostren l'escassa evolució del cinema al llarg dels seus propers cent anys d'existència.

J. A. MENDIOLA